

PRESS RELEASE

Bahá'í International Community

15 May 2023

For Immediate Release

For more information, contact:

- Simin Fahandej in Geneva at (office) +41 (22) 798-5400 or (mobile) +41 (78) 880-0759
- Padideh Sabeti in London at (mobile) +44 (774) 338-2905
- Farhad Sabetan in San Francisco at (office) +1 (847) 733-3460 or (mobile) +1 (925) 548-9818

اعدام دسته‌جمعی ۱۰ زن بهائی در چهل سال پیش: کمپین جهانی به یاد این زنان و در حمایت از برابری جنسیتی در ایران فراخوان عمومی برای آثار هنری می‌دهد

ژنو— ۱۵ مه ۲۰۲۳ (۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۲) — روز ۱۸ ژوئن ۲۰۲۳ (۲۸ خرداد ۱۴۰۲) چهلمین سالگرد اعدام ۱۰ زن بهائی در شیراز است که در یک شب توسط جمهوری اسلامی در میدان چوگان شیراز به دار آویخته شدند. جرم آن‌ها انکار نکردن باور به آئینی بود که اصل برابری جنسیتی - که در ایران وجود ندارد و جرم‌انگاری می‌شود- و همچنین وحدت، عدالت و راستگویی را ترویج می‌کند.

در تلاشی بی‌رحمانه برای وادار کردن این زنان به انکار باورشان، آن‌ها را یکی بعد از دیگری و در حالی که مجبور به تماشای اعدام دیگر زنان بودند به دار آویختند. یکی از آنها تنها ۱۷ سال داشت و بیشتر آنها بیست و چند سال سن داشتند. این رویداد تکان‌دهنده و اقدام وحشیانه حکومت ایران با بهت و خشم گروه‌های حقوق بشر و شهروندان عادی در سراسر جهان مواجه شد.

رهبران جهان در آن زمان [موجی از درخواست‌ها](#) را برای آزادی زنان و مردان بهائی که محکوم به اعدام شده بودند به راه انداختند. اما این تلاش‌ها نتیجه‌ای نداد.

جامعه جهانی بهائی اکنون یک کمپین جهانی با عنوان «#داستان_ما_یکیست» (#OurStoryIsOne) راه‌اندازی می‌کند که هدفش گرامیداشت این زنان اعدامی و تلاش دیرینه زنان ایرانی از هر عقیده و پیشینه‌ای برای تحقق برابری جنسیتی در دهه‌های گذشته است، تلاشی که تا به امروز ادامه دارد.

سیمین فهندژ، نماینده جامعه جهانی بهائی در سازمان ملل در ژنو می‌گوید: «داستان این ۱۰ زن بهائی به پایان نرسیده است. اعدام آن‌ها فصلی از داستان ادامه‌دار استقامت و فداکاری زنان ایرانی در مسیر برابری است. امروز در خون و اشک و زخم هزاران زن جوان در ایران که خواهان تحقق برابری‌اند، می‌توان طنین بی‌عدالتی وارد شده بر ۱۰ زن شیراز را دید که مرگ دلخراش‌شان زندگی بسیاری را تحت تأثیر قرار داده است. ما امروز شاهد همان روحیه و همان انتخاب از سوی مردم به ویژه زنان هستیم: دفاع از اصول عدالت و برابری با نهایت تلاش. امروز زنان ایران هر چند مورد بدرفتاری قرار می‌گیرند و زندانی می‌شوند - درست مانند زنان پیش از خود- با شهامت و شجاعت انتخاب کرده‌اند تا برای زندگی در ایرانی آباد و دادگستر کوشا باشند.»

در برخی موارد، علت دستگیری زنان بهائی اعدام شده برگزاری کلاس‌های تعلیم و تربیت اخلاقی برای کودکان دختر و پسر بود. بهائیان ایران از قرن نوزدهم میلادی با تلاش‌هایی در سطوح مختلف، از جمله تأسیس مدارس دخترانه برای ترویج برابری جنسیتی کوشش کرده‌اند. پس از انقلاب اسلامی در سال ۱۹۷۹ (۱۳۵۷)، بهائیان به ویژه به دلیل ترویج برابری کامل زنان و مردان، که به زنان اجازه می‌داد در تمام جنبه‌های زندگی اجتماعی شرکت کنند و به اجتماعاتی که مردان در آن حضور داشتند بپیوندند، مورد هدف قرار گرفتند.

خانم فهندژ افزود: «جامعه بهائی ایران همواره خواستار مشارکت همه‌جانبه زنان در تمامی عرصه‌های حیات اجتماع از جمله در فرآیندهای تصمیم‌گیری بوده و هزینه سنگینی برای آن پرداخته است. جامعه بهائی با تحمل بیش از ۴۰ سال آزار و اذیت سیستماتیک، که متأسفانه اکنون دامن همه ایرانیان را گرفته است، و با وجود عواقب بسیار زیادی که برایش داشته، بر حق خود برای خدمت به ایران که برای بهائیان سرزمینی مقدس است از طریق ترویج اصولی مانند برابری جنسیتی، عدالت و دسترسی به آموزش و پرورش، پافشاری کرده است.»

پس از اعدام این ۱۰ زن و طی چهاردهه پس از آن، صدها زن بهائی دیگر مورد آزار و اذیت شدید قرار گرفته‌اند و هم به عنوان زن و هم به عنوان بهائی با تبعیض مضاعف مواجه شده‌اند. پس از انقلاب، زنان بهائی که در مناصب برجسته اجتماعی به کشور خدمت می‌کردند، از مشاغل خود اخراج گشتند و دستگیر، زندانی، شکنجه و یا اعدام شدند. آن‌هایی که از این وقایع جان به در بردند از ورود به دانشگاه‌ها، مشاغل دولتی و تقریباً تمام جنبه‌های حیات اجتماعی محروم شدند.

جامعه جهانی بهائی اکنون در بزرگداشت ۱۰ زن شیراز و آرمان عدالت و برابری که آنان جان خود را برای آن فدا کردند از مردمان جهان، هنرمندان، موسیقی‌دانان، فیلمسازان و سایر فعالان در زمینه‌های مختلف هنری دعوت می‌کند تا یاد آنان را گرامی بدارند. مشارکت‌ها می‌تواند در قالب ترانه‌هایی درباره این ۱۰ زن، ویدئوهای کوتاه درباره زندگی آنها، خاطره‌ای از این زنان، هنرهای گرافیکی، آثار نوشتاری یا پست‌هایی در شبکه‌های اجتماعی، نشست‌های عمومی و جلسات یادبود باشد تا از تلاش‌های بلندمدت برای برابری جنسیتی در ایران تمجید شود.

این کمپین در ماه ژوئن (خرداد) آغاز می‌شود و برای یک سال ادامه دارد، اما دوره فشرده آن از اول ماه ژوئن (۱۱ خرداد) آغاز و تا چهارمین سالگرد اعدام این ۱۰ زن در روز ۱۸ ژوئن (۲۸ خرداد) ادامه خواهد یافت.

خانم فهندژ افزود: «ایرانیان در جستجوی عدالت اجتماعی، بیشتر و بیشتر با هم متحد می‌شوند و امروز بر روی برابری زنان و مردان به عنوان یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیش روی کشورشان تمرکز کرده‌اند. ما امیدواریم در کنار هم بتوانیم نه تنها یاد ۱۰ زن شیراز بلکه تمامی زنانی را که در سراسر ایران اصل برابری زنان و مردان را ارج می‌نهند و با استقامتشان در برابر ظلم به ساختن آینده‌ای بهتر برای کشور کمک کرده‌اند گرامی داریم.»

«بیایید در کنار هم بایستیم و بگذاریم تجارب مشترکمان از استقامت و تلاش‌ها و فداکاری‌های جمعی مان برای ایران ما را متحد کند و نشان دهیم که فارغ از هر دین و پیشینه، به طور جدایی‌ناپذیری به هم پیوند خورده‌ایم. امیدواریم یادبود اعدام این ۱۰ زن، سبب روشنگری و تقویت گفتگوها درباره عدالت و برابری جنسیتی در ایران شود. داستان ما یکی است و تا تحقق آرمان‌های مشترکمان صداهایمان را بلند می‌کنیم.»

پیش‌زمینه

در ۱۸ ژوئن ۱۹۸۳ (۲۸ خرداد ۱۳۶۲)، [۱۰ زن بهائی](#) که اکثر آنها بین ۲۰ تا ۳۰ سال داشتند، از جمله یک دختر نوجوان ۱۷ ساله و یک زن ۵۰ ساله، به دلیل خودداری از انکار دین خود در میدان چوگان شیراز به دار آویخته شدند. این رویداد تکان‌دهنده با بهت و خشم گروه‌های حقوق بشر و مردم عادی در سراسر جهان مواجه شد.

دو شب پیش از آن، شش مرد بهائی (که برخی از آنها بستگان این ۱۰ زن بودند) در همان میدان اعدام شدند. بیش از ۲۰۰ بهائی در سال‌های پس از انقلاب اسلامی سال ۱۹۷۹ (۱۳۵۷) توسط مقامات ایران اعدام شدند. این اعدام‌ها تنها پس از اعتراضات جهانی متوقف شد، اما آزار و اذیت بهائیان در ایران تا به امروز بدون مجازاتی برای عاملان آن همچنان ادامه دارد.

این ۱۰ زن در ماه‌های آبان و آذر ۱۳۶۱ (اکتبر و نوامبر ۱۹۸۲) دستگیر شدند. بسیاری از آنها ابتدا در بازداشتگاه سپاه نگهداری و سپس به زندان عادل آباد منتقل شدند. آنها تحت بازجویی‌ها و شکنجه‌های سخت سپاه پاسداران قرار گرفته تا ایمان خود را انکار کنند. از حق داشتن وکیل و محاکمه در دادگاه علنی محروم شدند و در نهایت توسط قاضی شرع شیراز به اتهام «صهیونیست بودن»، «جاسوسی» و تدریس کلاسهای کودکان به اعدام با چوبه دار محکوم شدند.

هر یک از این زنان چندین بار با خشونت مورد زورگویی قرار گرفتند تا ایمان خود را انکار کنند و به اسلام بگروند تا از اعدام‌رهایی یابند. اما هیچ یک از آنها حاضر نشدند بیانه‌هایی را که مقامات برای آنها تهیه کرده بودند امضا کنند. در ۱۸ ژوئن ۱۹۸۳ (۲۸ خرداد ۱۳۶۲) آنها را مخفیانه به میدان چوگان برده و یکی پس از دیگری و در مقابل یکدیگر به دار آویختند. مرگ این زنان به خانواده‌هایشان اطلاع داده نشد. اجسادشان به خانواده‌هایشان تحویل داده نشد و نتوانستند بر اساس آداب دینی شان خاکسپاری شایسته‌ای داشته باشند. گمان می‌رود که آنها توسط مقامات در قبرستان بهائیان شیراز دفن شده‌اند که بعداً [تخریب](#) و در سال ۲۰۱۴ (۱۳۹۳) به «ساختمان فرهنگی و ورزشی» تبدیل شد.

اسامی زنانی که در این تاریخ اعدام شدند عبارتند از:

- [مونا محمودنژاد](#)، ۱۷ ساله؛
- [رویا اشراقی](#)، ۲۳ ساله، همراه با مادرش عزت جانمی اشراقی؛
- [سیمین صابری](#)، ۲۴ ساله؛
- [شهین \(شیرین\) دالوند](#)، ۲۵ ساله؛
- [اخترثابت](#)، ۲۵ ساله؛
- [مهشید نیرومند](#)، ۲۸ ساله؛
- [زین مقیمی](#)، ۲۹ ساله؛
- [طاهره ارحمنندی سیاوشی](#)، ۳۰ ساله. همسرش جمشید سیاوشی دو روز پیش تر اعدام شده بود؛
- [نصرت غفرانی بلدائی](#)، ۴۶ ساله. فرزندش، بهرام یلدائی، دو روز پیش تر اعدام شده بود؛
- [عزت جانمی اشراقی](#)، ۵۷ ساله، همراه با دخترش رویا، ۲۳ ساله. همسرش، عنایت‌الله اشراقی دو روز پیش تر اعدام شده بود.